

Uitdagend groen onderwijs

Het ideale model van Job en Frank

Twee studenten wonnen zilver op het wereldkampioenschap tuinaanleg. 'Hoe hebben jullie het zover gebracht?', vroeg de minister. Hun antwoord – in rapportvorm – gaat over kansen krijgen en grijpen en is een signaal aan het groen onderwijs.

HAS Den Bosch-
studenten Job de
Visser en Frank van
Haastert

Sinds 2007 zitten ze bij elkaar in de klas, Frank van Haastert en Job de Visser. Op Edudelta in Goes leerden ze voor hovenier, nu volgen ze op de HAS Den Bosch de opleiding Bedrijfskunde en agribusiness. In die drie jaar dat ze elkaar kennen, werden ze twee keer nationaal kampioen tuinaanleg, wonnen ze drie keer goud op de Euroskills in 2008 en zilver op de wereldkampioenschappen van 2009 in Canada. Volgend jaar hopen ze in Den Bosch de Topklas Ondernemen te doen. Ze dromen over een bedrijf dat innovatief is op het gebied van groen.

Job: 'Bij projectonderwijs ga je op je bek en dat is goed'

Toen ze met zilver uit Canada terugkwamen, kregen ze van de toenmalige minister Gerda Verburg een prijs van duizend euro. Daar wilde zij wel wat voor terug: een verslag van wat de studenten hadden gedaan om die prijs te winnen, en dat linken aan het imago van het groen onderwijs. Dat vonden Frank

en Job wat té makkelijk verdiend. Daarom vroegen ze iedereen die ze kenden input te leveren voor het verslag. Dit mondde uit in een studentendebat en een rapport met een 'ideaal onderwijsmodel' op basis van de vele reacties die ze kregen, gesprekken die ze voerden en hun eigen ervaringen. Het model: leerlingen krijgen in het eerste jaar van de opleiding een stevige theoretische basis (aanbodgestuurd) en worden gecoacht in het onderzoeken van hun ambities. Daarna krijgen ze de mogelijkheid om deze ambities na te streven binnen projecten (vraaggestuurd).

Door die vele reacties ontstond verder het idee om op de landelijke GKC-dag van afgelopen juni een studentendebat te organiseren over het imago van het groen onderwijs. "We hadden ons er ook van af kunnen maken, maar we zeiden tegen elkaar: dit is een unieke kans, je weet nooit wat er uit voortkomt."

Is jullie kijk op het imago van het groen onderwijs veranderd door jullie ervaringen?

Job "Vooraf zag ik vooral onderwaardering. Mensen zeggen: "je zit op die boerenschool", of "het zijn maar schoffelende sociale medewerkers". Er zijn ook weinig vooruitstrevende bedrijven, in de bouw is er een Heijmans en in de elektronica

een Philips, maar in het groen hebben we geen bekende namen. Het zijn vooral kleine bedrijven die voor zichzelf bezig zijn en 24 keer opnieuw het wiel uitvinden."

Frank: "Het bedrijfsleven geeft ook niet altijd een positief beeld over het groen onderwijs. Een deel van de bedrijven zegt: onderwijs is heel belangrijk maar je leert er te weinig. Een ander deel zegt: waarom zou je naar school gaan, je kunt het hier ook wel leren. Leerlingen van niveau 1 en 2 zijn daar gevoelig voor, die zeggen ook: als ik werk, leer ik meer dan op school."

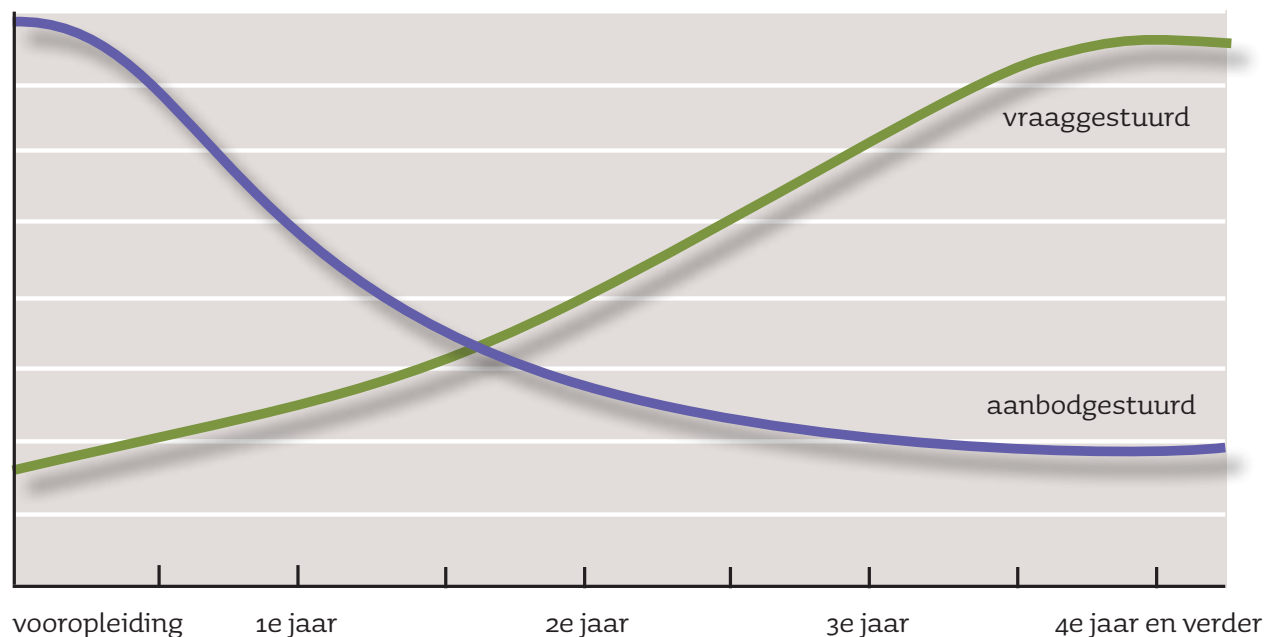
Job: "Mijn beeld is wel veranderd. Ik heb veel studenten op het mbo en hbo gesproken die wel fanatiek en vooruitstrevend zijn."

In jullie ideale onderwijsmodel gaat aanbodgestuurd onderwijs langzaam over in vraaggestuurd onderwijs. Hoe komen jullie bij dit model?

Frank: "Ik kwam van de havo en kon de vierjarige opleiding in twee jaar doen. Op de havo was ik gewend om het werk op mijn bordje te krijgen, dus zat ik op het mbo te wachten tot iemand zei dat ik aan de slag moest. Na een half jaar dacht ik: als ik zo doorga, zit ik hier toch vier jaar. Toen ben ik keihard gaan werken. In het begin heb je houvast nodig, later kun je meer verantwoordelijkheid aan."

Job: "In Goes miste ik die theore-

Zo zien Frank en Job de verdeling tussen aanbod- en vraaggestuurd onderwijs. "Het precieze omslagpunt hangt natuurlijk samen met de persoonlijke ontwikkeling van de student"

TEKST
leonie barnier
FOTOGRAFIE
**leonie barnier en
gkc**

tische basis af en toe wel. Nu denk ik: ik zoek het wel op.”

Frank: “Als ik iets niet wist dacht ik: dat komt later nog wel aan bod. Leren informatie zoeken hoort bij de basis.”

Het eerste jaar vol theorie, haken leerlingen dan niet af?

Frank: “In het eerste jaar van het hbo ligt de lat hoog. Dat zou op het mbo ook zo moeten zijn. Er zijn daar te veel leerlingen die gewoon maar doorhobbelen. Je houdt dan mischien minder leerlingen over, maar je levert als school wel kwaliteit aan het bedrijfsleven.”

Job: “Zorg dat de leerlingen op hun tenen moeten lopen, dat is beter dan halve dagen les. Het mbo moet leerlingen aanspreken op hun ambitie.”

Frank: “Het bedrijfsleven wil dat aanbodgestuurde, de zekerheid dat leerlingen de basis beheersen. Door die brede basis krijgen leerlingen de gelegenheid om erachter te komen waar ze zich verder in willen ontwikkelen.”

Frank: ‘Het bedrijfsleven geeft studenten niet altijd een positief beeld over het groen onderwijs. Een deel zegt: je leert er te weinig. Een ander deel zegt: je kunt het hier ook wel leren’

Zijn leerlingen aan het eind van het eerste jaar van het mbo in staat om keuzes te maken in wat ze willen leren?

Frank: “Ik moest een POP maken, een persoonlijk ontwikkelingsplan, en op het hbo een SWOT, een sterke zwakte analyse. Daar leer ik veel van.”

Job: “Je leert zien: wat kan ik, waar wil ik aan werken? En, dat vind ik leuk, dat past bij mij. Dus dat onderwijstraject ga ik volgen. Daarna moet je de gelegenheid krijgen om die ambitie te volgen.”

Job en Frank samen met de toenmalige minister op de GKC-dag in juni

Bestaat niet het gevaar dat een leerling alleen doet wat hij of zij leuk vindt en zich te veel specialiseert?

Frank: “Als de basis voldoende breed is, is dat geen probleem. En het bedrijfsleven specialiseert zich ook. Als je aan het eind weet wat je leuk vindt en waar je goed in bent, is het makkelijker om te solliciteren. Bovendien kun je er ook voor kiezen om je breed te ontwikkelen.”

Hoe reageerden de deelnemers aan het debat op jullie model?

Job: “Goed, vooral mensen die ervaring hebben met projectonderwijs staan er positief tegenover. Bij projectonderwijs is het makkelijker om je eigen koers te bepalen en je ambitie te volgen, je rol en invulling te kiezen.”

Een van de stellingen in het debat was: ‘Jij moet het maken als student, waarom onderneem je niet meer?’

Leer met vallen en opstaan, durf op je bek te gaan! Je coach vangt je op, maar jij neemt initiatief.’ Hoe was de reactie hierop?

Job: “Je zag een duidelijke schei-

ding tussen mensen die wel of geen ervaring hebben met projectonderwijs. Mensen die er wel ervaring mee hebben vinden dat je het zelf moet doen.”

Frank: “Het onderwijs is deels zelf schuldig aan die zesjesmentaliteit.”

Job: “Je maakt een verslagje, levert het in, je krijgt een voldoende en denkt ‘leuk’. Ik krijg liever goede feedback. Bij projectonderwijs ga je regelmatig op je bek en dat is goed.”

Frank: “Toen wij op school zaten was Edudelta in een overgangsfase naar vraaggestuurd onderwijs. Wij werden in het diepe gegooid en zijn eigenlijk te vaak op onze bek gegaan.”

Job: “Daar hebben we ook veel van geleerd, maar op hoofdpunten was het echt te vaag. Als je onderuit gaat, moet de coach handvatten bieden om weer omhoog te klimmen.”

In een andere stelling zeggen jullie dat het onderwijs het niet lukt om vraaggestuurd onderwijs neer te zetten. Kunnen jullie dat toelichten?

Frank: “Docenten tijdens onze opleiding stonden er wel voor open, maar wisten niet hoe ze het vorm moesten geven. Het was interessant om de verschillen te zien. Sommige docenten waren heel vasthoudend aan traditioneel onderwijs, die zeiden: dat stukje uit het oude systeem moet er toch echt in. Anderen waren heel vrij en weer anderen zaten er tussenin. Maar je moet de systemen niet mixen.”

Job: “Voor sommige leerlingen

“Vooral studenten met ervaring met projectonderwijs reageerden positief op ons model tijdens het debat”

was het ook een bewustwordingsproces, die zeiden: we willen klassikaal les. Op dat moment vonden we dat lastig, nu zien we dat het hoort bij het proces van verandering.”

Frank: “Ook de Onderwijsinspectie moet anders gaan denken. Vraaggestuurd onderwijs is lastig te beoordelen. Bij dit soort onderwijs komen er meer competenties aan bod dan bij de aanleg van een tuintje in de loods op school. Maar hoe beoordeel je dat?”

Hoe ziet jullie onderwijs er nu uit?

Frank: “Het jaar is opgedeeld in vier blokken. Elk blok begint aanbodgestuurd, aan het eind moet je dan ook wel wat zelf uitzoeken.”

Job: “Als je in het projectonder-

wijs gezeten hebt, is dit een beetje een koude douche. Bij projectonderwijs denderde het altijd door. De HAS mag wel wat meer met projecten doen.”

Wat gebeurt er met jullie bevindingen?

“We hopen dat het meegenomen wordt in het nieuwe onderwijsbeleid. Het is aan de scholen om er iets mee te doen. Het is een signaal.”

Het volledige rapport vindt u op [Livelink/groenkennisnet](#) door in de zoekfunctie ‘imagoverbeterend onderwijs’ te tikken.

advertentie

CPS

Onderwijsontwikkeling en advies

We adviseren, trainen, organiseren conferenties, publiceren en doen onderzoek.

Zo stimuleren we scholen om hun ambities te realiseren. Met blijvend resultaat.

**CPS staat van 25 t/m 29 januari op de NOT'11
Stand C063/C071, hal 8**

CPS | T [033] 453 43 43 | E cps@cps.nl | www.cps.nl